

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 210.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, SEPTEMBER 8th, 1930.

LETO XXXII.—VOL. XXXII.

Zanimive vesti iz življenja naših rojakov po širni Ameriki

Ker se norčujejo iz policije, je slednja postala bolj stroga

Slovenska naselbina v La Salle, Ill., je zelo slovesno in prisreno sprejela delegacijo Družbe sv. Družine, ki je začela v istem mestu dne 2. sept. svojo konvencijo.

Vrnili se je iz potovanja po stari domovini Mr. Ivan Molek, urednik "Prosvete." Z njim zaneso se je vrnilo 49 izletnikov SNPJ iz Evrope.

V Aliquippa, Pa., se je smrtno ponesrečil 15 letni Josip Janovič, član mladinskega oddelka SNPJ. Vozil se je na biciklu, ko ga je podrl drugi kolesar, in pri padaču si je razbil lobanjo.

Družba sv. Družine je na svojem zborovanju v La Salle, Ill., sprejela splošno centralizacijo bolniške podpore. Za je glasovalo 27 delegatov, proti 9. Bolniška podpora se plačuje po \$2.50, \$5.00 in \$7.00 na teden.

Rojstna hiša Lindbergha bo muzej

Detroit, 6. sept. Hiša na 1120 Forest Ave., v tem mestu, kjer je bil rojen zrakoplovec Chas. Lindbergh, se bo dala v najem posebni organizaciji, ki jo bo spremenila v muzej, kjer se bodo hranile vse znamenitosti v zvezi s poleti Lindbergha. Nabral so se že stotine predmetov, ki so v zvezi z uspehom Lindbergha.

Kotliček na 3 štuke

V zidanem hlevu na Buckeye Rd. je dobila policija včeraj "kotliček," ki je segal v tri nadstropja. V njem se je lahko naenkrat kuhalo 500 galon munžajna. In kotla ne bi našla, da ni nastala eksplozija, ki je priklala ognjegase, ko je nastal ogenj, in ognjegasci so našli kotel, pa so poklicali policijo. Ogenj je naredil \$1000 škode, toda artilerijo niso nikogar.

Draga zabava

Steve Gorta je pred kratkim v Edgewater parku opazil, kako se neka mlada žena uči plavati. Da bi jo prestrail, jo je parkrat "potunkal" pod vodo. In Steve se bo bridko kesal za to, kajti mlada žena Juliana Ibsen ga toži na \$10.000 odškodnine, poleg tega pa njen mož na nadaljnih \$5.000, ker mu je zeno "osramotil."

Velika porota

Prihodnji pondeljek se snide v Clevelandu velika porota, ki bo obtožila razne osebe umora in drugih velikih zločinov. Izmed 10 oseb v zaporih, ki so osušljene umora, jih je osem Italijanov, in sicer: Rosso Valore, Angelo Belino, Frank Francato, Tonu Colletto, Louis Cangelosi, Charles Ciuni, Sam Brusso.

Listnica uredništva

M. P. Vprašujete gledo dobite državljanega papirja, kdaj ga sodnja izda. Ko ste vi na sodnji pravilno odgovorili vsa vprašanja in plačali pristojbino \$10.00, navadno mine od tedaj 90 dni, predno ste klicani na končno zaslisanje. Včasih je nekaj dni več, nikdar pa manj.

Kako je z zdravjem?

V Clevelandu je bilo preteče ni teden 188 smrtnih slučajev in 344 rojstev. Največ jih je pobrala jetika, 48, pljučnica 22. Za škrilatico so umrli trije, dočim se je naznaniilo 64 novih slučajev.

* Stirje roparji so napadli cerkev sv. Frančiška v Chicagi in odnesli \$750.00.

V New Yorku so zaprli 218 javnih prostorov, kjer se je točila pijača

New York, 5. sept. Pred zveznim sodnikom John A. Martineu je prišlo danes na razpravo 218 slučajev kršenja prohibicije, ko je zvezni pravnik predlagal na sodnji, da se vsem dotičnim zapro prostori, kjer se je copjana pijača prodajala. Nikdar v zgodovini prohibicije ni bilo še toliko zahtev za zaprtje prostorov kot ta mesec, kar je znamenje, da so zvezni agenti ali z vso silo na delu, ali pa da se prohibicija vedno bolj krši. Prohibicijski administrator v New Yorku, ki je še le julija meseca nastopil svojo službo, se je izjavil, da edini način, da se spoluje prohibicijo je, da se zapira prostore malih prodajalcev pijač. Najvišje število prostorov, katere so prej zaprli v enem mesecu je bilo 198. V New Yorku je danes nad 1,500 prostorov, ki so zaprti na povelje sodnje radi kršenja prohibicije. Sodnija zapove prostor zapreti, ako se je na sodnji dokazalo, da se je v dotočnem prostoru prodajala opojna pijača.

Angleži bi morali začeti s kokošjerejo

London, 6. sept. Angleški poljedelski minister prosi angleške farmarje, da se bolj pečajo s kokošjerejo. V Angliji se vsako leto importira za \$100,000,000 vrednosti kokoši, in sicer večinoma iz Poljske, Grške, Bolgarske, Finske in Svedske. Tudi vrednost importiranih jajc znaša \$25,000,000 leto.

Naši novi odvetniki.

623 dijakov je z uspehom naredilo skušnjo za odvetnike v juliju mesecu ter jim je bila v soboto, 6. sept. pododeljena pravica poslovati kot odvetniki v državi Ohio. Med temi so tudi štirje Slovenci iz Clevelandu in sicer: Victor H. Karlinger, Joseph J. Klauser, Frank J. Rusin Joseph A. Križman, načladi ameriški potovalec za "Ameriško Domovino." Slovenski Cleveland ima danes 19 slovenskih odvetnikov. Vsem novim doktorjem pravice izrekamo naše iskrene čestitke!

Policijske sekire

Policijski poročnik Zeman je v soboto ponoči udril v prostoročju na 1658 Crawford Rd., kjer so prodajali pivo. Zaplenili so več steklenic, potem pa prepodigli goste in razbili vso opremo. Enako se je zgodilo na 3122 W. 103rd St. Al so policiisti urni, kadar se gre za kaj takega! V istem času je bilo poročano o 12 roparskih napadih, toda policijske sekire se nikjer niso oglasile.

Naši novi naročniki

Pretekli teden so se naročili na dnevniki "Ameriška Domovina" sledčetki Slovenci: Frank Štrukelj, Warren, O., John Pucelj, F. Stanonik, Miss Marie Per, Mike Podboy, Mrs. Rosie Svete, No. Chicago, Ill., Mr. Setina, Joliet, Ill. Vsem novim naročnikom gre naša praviskrena zahvala!

Sodnik Weygandt.

V soboto nas je obiskal v uradu sodnik Carl V. Weygandt, eden najfinješih juristov v državi Ohio. Letos je kandidat za apelatno ali višjo prizivno sodnijo. Želimo mu vsega uspeha, kajti on je sodnik brez maledža, čist, sposoben, človekoljubben in v resnici vzor sodnika.

Še ena banka?

Cleveland dobi najbrž še eno banko. Iz Washingtona se počita, da imajo tam prošnjo, da se otvorí v Clevelandu, Erie National Bank, s kapitalom \$300,000.

Vreme

Slovenski demokratski politični klub je najel za dan 3. novembra, 1930, obeh Grdinovih dvorani na 6025 St. Clair Ave., za ogromen političen shod Slovencev in Hrvatov, ki se bo vršil v isti dvorani ob 8. uri zvečer. Na omenjeni večer bo govoril v Grdinovi dvorani, ki je bila kazen poznej spremenjena v dosmrtni zapor, si danes prizadeva na vse načine, da bi dobil obsojenia iz zapora. Sodnik Griffin je predsedoval pri obravnavi proti Mooneyu in Billingsu. Po končani obravnavi se je pa dognalo, da so glavne priče v poteku obravnave lagale. Ker pa glasom californijske postave ni mogel obsojenima dovoliti novo obravnavo, je sodnik takož začel s pripavami, da izposluje pomilovanje za oba. On je sposoval, da nista bilá poslana v smrt, in on je izposoval, da se je tudi bivši predsednik Wilson začel zanimati za slučaj. Kjerkoli se je vršila kaka obravnavna tozadjevno, je bil sodnik Griffin navzoč, in po zadnjem zaslišanju pred najvišjo državno sodnijo je popolnoma prepričan, da sta oba nedolžna. Sodnik Griffin je prepričan, da bo najvišja sodnija države California sedaj oba spustila iz zapora, zlasti, ker je dokazano, da sta prišla v zapore na podlagi izpovedi prič, ki so po krivem prislegle.

Urednik ubit tekom počaja z mohamedanci

Haifa, Palestina, 7. sept. Jamal Bahkri, urednik krščanskega časopisa Al Zamer, je bil ubit in 6 oseb je bilo ranjenih tekom spopada med katoličani in mohamedanci, ki je danes nastal.

Šlo se je radi prepriča za neko pokopališče, katero so si lastili mohamedanci, dočim je v resnici last katolikov. Ko so katolički danes na pokopališču gradili neko grobničo, so jih napadli mohamedanci, česar posledica je bila eden mrtev in 6 ranjenih.

Učitelji ne smejo imeti brad in brk

Steubenville, Ohio, 6. sept. Vsi učitelji v javnih šolah v Jefferson county morajo biti čisto obriti, brez brade in brk, sicer ne smejo poučevati.

Nagla smrt

Nenadoma je premulin rojak Ignac Petan, star 42 let, doma iz Podsrde pri Brežicah. V Clevelandu je bival 17 let. Tu zapušča soprogoo in šestoro, v starem kraju pa 3 brate in dve sestri. Ranjki je bil član dr. Vednik Venec št. 147 S. N. P. J. in društva Ribnica št. 12 S. D. Z. Pogreb ranjkega se vrši v torek zjutraj iz hiše žalosti na 5705 Bonna Ave. pod vodstvom Fr. Zakrajška. Naj mu bo rahla ameriška zemlja. Preostalom sorodnikom naše iskreno sožalje!

Občni zbor "Orla"

Tajnica slovenskega Orla, Miss Antoinette Antončič, nam naznana, da se občni zbor "Orla" ne vrši danes, pač pa 22. septembra, kar naj cenjeni člani in članice blagovolijo upoštavati.

Ubita srnica

Že zadnjici smo poročali, da se je zateklo blizu Chardon nekaj srnjakov in srn iz Pennsylvanije. V soboto je pa bila od nekega avtomobila ubita mlada srnica na Mayfield Rd., kamor se je zatekla.

Iz domovine

Iz Borovnice v domovini pošljajo pozdrave Stanley Dolenc, Aug. Kollander in Iv. Zakrajšek. Pozdrave pošilja tudi Kunčič družina iz Rateč.

Ga je obsodil v smrt in prosi sedaj pomilovanje za Mooneya

San Francisco, 6. sept. Sodnik Franklin A. Griffin, ki je obsodil znana delavska voditelja Mooneya in Billingsa v smrt, in je bila kazen poznej spremenjena v dosmrtni zapor, si danes prizadeva na vse načine, da bi dobil obsojenia iz zapora. Sodnik Griffin je predsedoval pri obravnavi proti Mooneyu in Billingsu. Po končani obravnavi se je pa dognalo, da so glavne priče v poteku obravnave lagale. Ker pa glasom californijske postave ni mogel obsojenima dovoliti novo obravnavo, je sodnik takož začel s pripavami, da izposluje pomilovanje za oba. On je sposoval, da nista bilá poslana v smrt, in on je izposoval, da se je tudi bivši predsednik Wilson začel zanimati za slučaj. Kjerkoli se je vršila kaka obravnavna tozadjevno, je bil sodnik Griffin navzoč, in po zadnjem zaslišanju pred najvišjo državno sodnijo je popolnoma prepričan, da sta oba nedolžna. Sodnik Griffin je prepričan, da bo najvišja sodnija države California sedaj oba spustila iz zapora, zlasti, ker je dokazano, da sta prišla v zapore na podlagi izpovedi prič, ki so po krivem prislegle.

Pastor obtožen poskušega umora

Bellefontaine, Ohio, 6. sept. Pastor Rev. Reddick od Metodistske cerkve, je obtožen, da je skušal odpeljati dva člana svoje kongregacije in ju poznej ubiti. Pastorju je bila že včeraj vzetna duhovska obleka, in se bo moral sedaj zagovarjati na kriminalni sodniji.

Hefflin je otvoril strupeno kampanjo

Montgomery, Ala., 6. sept. Senator Tom Hefflin, velik nasprotnik katoličanov in suhač, je začel volivno kampanjo za zopotno izvolitev na neodvisnem titetu, ker so ga vrgli iz demokratske stranke. Kot svoje volivno geslo navaja Hefflin: "rum, rum in Tammany." On trdi, da on predstavlja suho krilo demokratske stranke, in da nikakor ne kandidira na neodvisnem titetu.

Coste in Bellonte na ameriškem poletu

Louisville, 6. sept. Oba francoska zrakoplovca Coste in Bellonte, sta zapustila Dallas, kjer sta dobila \$25,000 nagrade in sta dospela na svojem poletu proti Washingtonu, v to mesto. Odločila sta 40 dni, da obiščeta večja ameriška mesta.

Mož je bil dva otroka, potem pa še sebe

Martins Ferry, Ohio, 7. sept. Carmen de Felice, 60 let star, je danes ustrelil svojo hčer in svojega sina, potem pa se je postal pred ogledalo in si pognal kroglo v glavo. Mož se je zmenšalo, ker je imel dve razporoki v družini.

Nov sodnik

Governor Cooper je imenoval za apelatnega sodnika v Clevelandu odvetnika John A. Cline namesto umrlega sodnika Sullivan.

Radio seja

V petek, 12. septembra, ob 8. uri zvečer se vrši v prostorih "Ameriške Domovine" seja vseh članov Slovenskega radio kluba.

Laška sodnija obsodila Jugoslovane v smrt z ustreljenjem

4 1,100 ustreljenih v puntu v Argentini. Predsednik je bil aretiran.

Buenos Aires, 7. sept. Sedaj

nova revolucionarna vlada naznana, da je bil odstopil predsednik Irigoyen aretiran in poslan v vojaške barake 7. regimenta v La Plata. Revolucija je nastala včeraj, ko so se uprle vojaške čete, ki so prikorakale v glavno mesto pod načelstvom generala Jose Evaristo Uriburu. Ob prihodu vojašta je nastal splošen punt v glavnem mestu. Več kot 1,000 ljudi je bilo ubitih in nad tisoč ranjenih. Ljudje so se puntali po ulicah, razbijali, streljali in deloma požigali. Sicer pa je vstaja popoloma vojaškega značaja, kajti vojaštvu je mislilo, da se hitre lahko znebi predsednika in njegove vlade kot pa z volitvami. Predsednik Irigoyen je bil bolan, ko je pobegnil iz svojega stanovanja v ambulanci v trehnutku, ko je vojaštvu prikoral v mesto z godbo in zastavami in je bilo pozdravljano od tisočev naroda. Naj pripomimo, da se nahaja v Buenos Aires par tiseč naših rojakov in Hrvatov.

Lepo število novih ameriških državljanov

Po daljšem odmoru se je zadnji petek zopet vršilo zaslišanje na zvezni sodnji v Clevelandu za državljanke papirje. in sledeli naši ljudje so postali ameriški državljanji: Frank Glazar, Anton Zelko, Jakob Kaučič, Dorothy Marc, Dominik Mancin, Theo. Oprin, Ivana Kramar, Jos. Burja, Mary Starman, Rudy Serapa, Mary Lah, Mat. Delac, Frank Juh, Matilda Smalc, Jos. Zahari, Sever Soza, Mary Stanonik, Ana Pinculic, Ana Weber, Roza Pintar, Frank Štiglic, Mary Manče, Anton Zavrl, Frances Garner, Jakob Redlar, Terezija Kuhar, Frank Pelcer, Frank Zupan in Tony Koran, skupaj 29 novih naših državljanov. Zadnji smo jih izkazali 192, danes 29, skupaj 221 novih ameriških državljanov naše narodnosti v tem

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
 Za Cleveland po raznačalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
 Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.

Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 210. Mon. Sept. 8th, 1930.

Kako pride do brezposelnosti.

Pripeti se, da zapre tovarna A. S. tem je zgubilo njenkrat tisoč delavcev svoje delo. Teh tisoč delavcev gotovo kupuje svoje potrebščine, katere izdelujejo v tovarnah B in C. Ker pa radi brezposelnosti delavcev v tovarni A, ni zasluga, tudi naročevati ne morejo izdelkov, ki jih izdelujejo tovarni B in C. Posledica je, da tovarni B in C nima naročil, in nadaljnih 2,000 delavcev je zgubilo delo.

Teh dva tisoč delavcev je zoper kupovalo svoje potrebščine, ki so bile izdelovane v tovarnah D, E in F. Tudi tem tovarnam zmanjka naročil, in ker brez naročil ni dela, zaprejo vrata, in zoper so nadaljni tisoči brez dela. Z vsakim delavcem, ki zgubi delo, se zmanjša nakupovalna moč naroda, se zmanjšajo naročila.

To je verna slika industrijske in gospodarske depresije, ki se ponavlja v gotovih letih, ko je treba delavcem pas tesnejše pripeti okoli života, ki prinese nešteto gorja milijonov, odvzame zaslužek družinskim očetom, da strada njih žene in otroci. Taka brezposelnost zapravi denar, ki se je tekom let spravljala za starost, za bolezen in enake dogodeke, povzroči, da bankrotira tisoče trgovcev ter vrže iz reda vso družbeno mašinerijo poslovanja in občevanja.

Ali lahko preprečimo enako brezposelnost, da se ne bi ponavljala vedno in vedno v dveh ali treh letih, ali pa moramo trpeti brezposelnost kot neizbežno spremeljevalko modernega industrijskega poslovanja?

Inteligenčni opazovalci ameriških gospodarskih odnosa zatrjujejo, da se morajo take gospodarske in industrijske krize na vsak način preprečiti, kot se je zlasti tozadenvno izjavil William Green, predsednik American Federation of Labor, ko je na Delavski dan izjavil sledče:

Odvisno je od zmožnosti ameriškega naroda, da odstrani brezposelnost, da odpravi pomanjkanje in beraščvo ter tako postavi vse prebivalstvo na zdravo gospodarsko podlago. Le če se bo naredilo, bo obstoj in uspeh ameriške republike še v nadalje varen in zasiguran.

To je ideja, kateri je vredno slediti. Brez vprašanja je, da će se bodo gospodarske in industrijske krize venomer ponavljale, da bo narod zgubil zaupanje v vlado, spoštovanje do postav, ki je radi prohibicije že itak omajano, se bo še zmanjšalo, in kmalu se bomo nahajali v sredi vrtincev pogubne medsebojne borbe, ki znajo deželo priraviti na rob propada.

Leta nazaj so pravili enakim prerokom, da so anarhisti, da hujskajo. Toda računati moramo s položajem kakoršenje in ne slikati na steno angelja, kjer je naslikan hudič. Gotovo vsakdo raje dela in zasuži kot pa hodi za delom okoli s krulečim želodcem.

Vsi, voditelji kapitala kot voditelji delavcev se strinjam, da obstoju ameriška prosperiteta le v tem, ako imajo ljudje priliko in možnost kupovati ne samo vsakdanje potrebščine, pač pa tudi nekaj navadnih razkošnosti, kot avtomobile, gramofone, radio aparate, upeljavati telefon v hiši, itd.

Ce narod preneha z nakupovanjem teh predmetov, je to siguren znak gospodarske krize, ki dan za dnevom vedno hujje pritiska na narod. Voditelji kapitala in dela bi se moralni na vsak način zediniti, in vrla bi moralna temeljito pomagati, da se odpravi brezposelnost in z njo nevolja, ki se cprijemlje naroda.

Vesti iz domovine

Smrtno ponesrečeni kolesar, Pri Stični je avto stičkega začinka pivovarne Uniona podrl na tla kolesarja, 25 letnega posestnikovega sina Antona Goršeta iz Spodnjega Brezovega. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer so zdravni ugotovili, da ima zlomljeno hrbitnico. Ponesrečeni Gorše je drugač dne po prevozu umrl za ranami.

Toča na Dolenskem. Na praznik Velikega Šmarja je dolenske in belokrajinske kraje zadeba strašna katastrofa. Okrog 11. dopoldne so se začeli nad novomeško pokrajino grmaditi črni oblaki, ki so obetali najslabše. Po desetih minutah težko padajočih redkejših, a delih kapelj se je vili močan dež, vmes pa je takoj začela padati gosta toča, ki je neusmiljeno klestila in uničevala. Ugonobila je vso jesensko letino, tako predvsem ajdo, koruzo in sadje. Strahovito so prizadeti sledči kraji: St. Peter, Grčevje, Rupe, Črešnjice, Razbore, Dolnji vrh, Gornje in Dolnje Toplice, Kro-

nov, Št. Jernej, Mokro polje, Orehovica, Mihovec, Tolstivrh, Vrhopolje in okoliška naselja. Po desetminutnem uničevalnem početju se je nevihta potegnila preko Gorjancev v Belo Krajino, kjer je takisto spravila kmetovalec mnogih vasi ob ves jenski pridelek.

Sin osumljen, da je pred dobrim letom zavratno umoril svojega očeta. Prebivalstvo večišča in sodraške pokrajine je 8. aprila lani razburjal zagotoviti umor 60 letnega posestnika in lesnega trgovca Antona Jakopiča, po domače Hribarčka iz Poznikovega blizu Črnega potoka. Orožniki so dolgo časa brezuspšeno vodili preiskavo in iskali zločinca. Te dni pa je nenadoma prišlo v zadevi do preokreta. Jakopičeva vdova se je pred nekaj dnevi jezila na svojega najmlajšega sina in razburjenosti izrekla neke besede. Čula jih je neka sosedka, s katero so Jakopičevi v neprijetju in navedla orožnikom, da je Jakopičeva dejala: "Boš še tisti postal tak kakor Tone, ki je

očeta ubil!" Na podlagi te izjave so orožniki takoj pričeli s poizvedovanjem in v Ložu aretirali starejšega sina Jakopičeve, bivšega posestnika iz vasi Otav, kjer je bil priženjen. Govorica pravi, da se je imenovan preprial z očetom zaradi dedičnine in da je on izvršil umor. Anton Jakopič je bil najprej v zaporu v Cerknici, odkoder so ga izročili v zapore v Novem mestu. Če je res on zločinec, bo pokazala ponovno uvedena stroga preiskava.

Slovenka se je poročila z muslimanom. V belgrajskem "Vremenu" citamo: Od osvoboditve Križevca od Turkov l. 1823 do 16. avgusta 1930 se v Križevcu ni izvršil niti ena poroka po turškem obredu. Te dni pa se je albanski izseljence Redžep Djuljko poročil z gospodično Antonijo Žnidarič iz Slovenije. Nesta vesta je prestopila v muslimansko vero. Tudi njen dosedanji nezakonski sin je dobil imenik Škender.

Tovorni vlak je zavozil v množico. Ob priliku evharističnega kongresa v Zagrebu so zazigali na posebnem prostoru razne vrste umetnega ognja. Velike množice so se zbrale

okrog ognjemeta v igrališču Concordije. K nesreči pa so se nahajali ljudje tudi na železniškem nasipu in na železniškem mostu. Ob 9. zvečer je privozil tovorni vlak, ki se mu množica ni mogla pravočasno in brez nesreče ogniti. Mnogi so preskočili ogorja in je pri tem izgubilo življenje 5 ljudi, 15 pa je bilo težje in lažje ranjenih. Med ponesrečenci ni nobenega Slovencev.

Glavo so mu razbili. Rudniški delavec Štefan Bevc, 34 let star, oče dveh otrok v Zagorju, je popravljal na rampal pri zgorški postaji rudniški tir. Po enem tiru je privozila rudniška lokomotiva premog. Bevc se je umaknil na drugi tir. Po tistem tiru pa so v tem trenutku za njegovim hrbotom pritekli vozički z odpadki in slabim materialom. Ti vozički so Bevca podrli na tla, šli čezjen in mu razobil lobanjo, da je v par trenutkih izdihnil.

Umrla je na Velikem Banu užitkarica Ana Primec. Pred tedni jo je zadela kap. Skoro en temu nista mogla govoriti, zadnje dneve pa ni mogla uživati nobene hrane.

KAKO JE KMETIČ DAL VOLA V ŠOLO

Še danes živi mnogo starih v Tenjo. Če pa hočeš, da kdaj postane duhovnik ali dohtar ali advokat, potem mora v Prago. In če bi hotel, da kdaj pride do ravnatelja, ministra ali še dokončno v službi v tlu in v jihu celo na Dunaj, kjer jih je prodajal mesarjem, da je postal veliki bogataš. Tako je nekoč naš ljubi Hojda zbiral živilo. Rad bi bil nabral vsaj deset parov volov, da bi se mu pot izplačala; manjkal mu je samo še par težkih volov, ki jih ni mogel nikjer najti. Oblezel je vso Klenčo, Postršekovo sklarž, in zavil celo med Nemcem; če Vosor je krenil na Krovid — pa niti videl ni debela vola! Tam so imeli povsod samo suhe kopače in stare krave, da ga je pograbila jeza in je rekel sam pri sebi: "Ko sem že v Krovidu, bom pogledal še na Bavarsko tja do Trefstinja! Naj bo še to božjem imenu, saj ni tako da le!"

Ker ni prvkrat hodil po tej poti je poznal že sleherni kamen, je krenil kar skozi gozd.

Srečno je dospel na Bavarsko in sreča se mu je nasmehnila. Takoj pri prvem kmetu Stoflu se zadel na par volov, ki so bili debeli ko blato na cesti. Hojdi so se zasvetile oči kakor razpihan žerjavica, pa je hitro vprašal kmetička:

"Koliko hočeš za volo?" Stofl se je počehljal za ušesi in odvrnil (seveda po nemško): "Desnega bi že prodal, levega pa ne morem!"

"Zakaj ne?"

"Zato ne, ker je zelo pamet vol in razume vse skoraj kakor jaz. Privadol sem se nanj in takega vola ne najdeš v vsem hlevu!"

Mesec je dobro poznal Bavarsko, ki jim zaman izbjijaš njihove muhe iz glave. Zato se je zasmehjal in dejal:

"Zakaj ga pa ne daš v šolo, če je tako pamet!"

"Saj bi ga dal in bi bilo vredno, pri moji veri, samo če bi bilo mogoče!" je trdil Nemeč.

Hojda je bil poln muh, le da nobena ni bila nič prida. Tako je se nehal smejati in resno dejal:

"Zakaj pa ne bi bilo mogoče? Na svetu je vse mogoče. Količ volov je že končalo šole in sčasoma so postali veliki gospodje!" Meni lahko verjamem, sicer pa sam več, da mnogo zahajam na Dunaj."

Stofl posluša, kima z glavo in se čehlja za ušesi. Nenadoma se obrne k Hojdi:

"Poslušaj, Hojda, kam bi ga pa moral dati v šole?"

"Veš, to gre po tem, kako velik gospod naj kdaj postane!" začne razlagati mesar.

Doma je vse povedal ženi, ki pa ni bila nič kaj vesela njegovih poročil. Samo namrdnila se je in rekla:

"Boljše bi bilo, če bi ga prodal! Zdaj pa nas toliko stane,

a od njega nimamo nikake korišči."

"Kaj ti veš! Lahko za denar! Otrok tako nimava, bova imela pa vsaj Šolaneva vola, ki ga nima nihče v vsem bavarškem kraljestvu!" odgovori Nemeč in se zadovoljno pogradi po bradi.

Če kakega pol leta odide Hojda zoper na Bavarsko in se oglasi pri Stoflu.

"Pretekli teden sem bil spet na Dunaju in sem obiskal tvojega levičnika, da vidim, kaj dela v zatočišču živ!" pripoveduje Hojda kot bi čital iz knjige.

"Res? To je lepo od tebe! Kaj pa počne v mestu, kako mu gre?" veselo vpraša kmetička.

"V šoli se prav dobro počuti in zelo zadovoljen. Učenost mu gre hitro v glavo in kmalu bo delal izpite. Toda najprej mora plačati takso, ki velja celih šest mark. Meni se je zdelo stvar malo sumljiva, pa sem šel v šolo in vprašal profesorje, da bi nosil vodo, da si šlempal, in ti pošiljal stotake, takrat nisem hotel tako reči! Takrat nisem bil neotesan kmetav?" je vpil Stofl, da so mu sline pršeče iz ust. Nato dvigne palico in zakriči: "Meni se zdi, da že dolgo nisi čutil batine, zato te moram nekoliško"

"Na pomoč! Na pomoč!" je vrečal minister, pobognil za mizo ter začel zvoniti, da bi bil kmalu razbil zvonec.

Tako so pritekli lakaji, in ko so videli, kako kmet s palico podi njihovega gospodarja, so planili na Stofla, ki pa se jih ni ustrasil. Popustil je ministru in se spoprijel z lakaji.

Stoflova žena je zoper godnjala, mož pa se je ves blažen kar topil od veselja:

"Saj sem že prej vedel, da se ne bom prevaril in da je on takšen!" Potegnil je moščno in brez besede odštel šest stotakov. Še jedi in pijače mu je prinesel, kolikor je hotel"

Nekaj mesecev je bil mir, dokler ni neke nedelje popoldne čital gospod učitelj v gostilni časopis, da so ga slišali vse kmetje. Ko je vstopil Stofl, so ga vsemi že komaj pričakovali in planili način:

"Stofl, čuj, tu v časniku stoji, da je avstrijski cesar na Dunaju imenoval nove ministre in eden se imenuje prav tako kakovit: Hans Stofl!"

"Stofl je stal, kakor bi ga strela udarila. Usta je imel odprt, je vpletal in je debelo gledal predse. Iznenada poskoči, se zasmeje in vzdikeje:

"To je gotovo on! Podpisal se je z mojim imenom, na vsak način ga moram videti!"

Vsi so mislili, da se mu je zmešalo. Doma mu je moralna žena takoj prinesi praznjo obleko s srebrnimi gumbi, hlec bei kruhu, kos suhega mesa — in Stofla Hans je krenil naravnost na Dunaj.

Hodil je in hodil, dokler ni truden ko pes dospel na Dunaj. Ej, to je vse drugačno mesto kakor bavarsko Monakovo! Pošod polno ljudi, hrup in šum pa tak, da se mu je kar v glavi vrtelo.

Spotoma je obiskal Hojdo in mu začel tožiti:

"Bil sem tedaj tamkaj in sem ga srečno našel"

"Kje? Koga si našel?" je delo gledal Hojda, ki je že vse pozabil.

"Koga drugega kakor mojega vola! Morebiti še ne veš, da je postal minister?"

"Res ne vem! Torej si bil na Dunaju?"

"Da, da, ravno prihajam od tam! Veš, da me ni hotel niti poznati! Ne maram ga več videti! Nikdar naj mi ne pride pred oči"

"To si pa res prav naredil. Meni se je takoj od početka zdele, da ga bo — kakor vsakega osla — sram njegove preteklosti, ko postane gospod! Saj veš, da je najslabši oni, ki izbera postane gospod" je modroval mesar.

Stofl se je oddahnil, se zahvalil Hojdu za vse skrbi, ki jih je imel z njegovim volom in odšel domov. Ko je povedal ženi vse, kar se mu je pripetilo, je rekel:

"Vidiš, da sem prav rekla, ko sem ti svetovala, da ga proda.

1930	SEP.	1930				
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV.

SEPTEMBER

13.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ priredi ples v Grdinovi dvorani.

14.—Društvo Danica št. 11 S. D. Z. ima razvite zastave popoldne v S. N. D.; zvečer ples.

14.—Farna prireditev fare sv. Kristine v spodnjih šolskih prostorih.

20.—Pep Seekers, ples v Grdinovi dvorani.

20.—Društvo Svobodomislene Slovenke št. 2 SDZ, proslava 20-letnega obstoja; banket v spodnji dvorani in velik Pirat ples v avditoriju S. N. Doma.

21.—S. Banovec, koncert v avditoriju S. N. Doma.

21.—Proslava razvite zastave društva Na Jutrovem št. 477 SNPJ, v Slov. Del. Dvorani na Prince Ave.

21.—Iota Sorority, hrvatsko dekliško društvo, priredi ples v Grdinovi dvorani.

21.—Kulturna društva Slovenskega Doma na Holmes Ave. priredi banket.

27.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

28.—Društvo Mir št. 142 SNPJ priredi zabavni večer v Slov. Domu na Holmes Ave.

28.—Društvo Marije Magdalene št. 162 KSKJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

28.—Društvo Blejsko Jezero št. 27 SDZ priredi vinsko trgovino v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

28.—Oltarno društvo sv. Kristine, vinska trgovina, v šolski dvorani, Euclid, O.

OKTOBER

4.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

5.—Društvo Loyalites št. 590 SNPJ priredi plesno veselico v spodnji dvorani Slov. Doma na Holmes Ave.

5.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ priredi ples v S. N. Doma.

11.—Društvo Eastern Star št. 51 SDZ priredi plesno veselico v spodnji dvorani Slov. Doma na Holmes Ave.

11.—Veselica S. D. Dvorane v Newburgu v S. D. Dvorani na Prince Ave.

11.—Društvo Loška Dolina, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

12.—Altarno društvo Marije Vnebovzete priredi zabavni večer v Slov. Domu na Holmes Ave.

12.—Društvo Abraševič, predstava v avditoriju S. N. Doma.

16.—Progressive Accordion Club (V. Turk), ples v avditoriju S. N. Doma.

18.—? ? ?, ples v Grdinovi dvorani.

18.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

19.—Društvo Adrija priredi igro v Slov. Domu na Holmes Ave.

19.—Slovenski Sokol, telovadba in po telovadbi ples v avditoriju v spodnji dvorani S. N. Doma.

19.—Prva prireditev društva Imena Jezusovega fare sv. Kristine v spodnjih šolskih prostorih.

25.—Društvo Progressives priredi vinsko trgovino v prostorih Slov. Dr. Doma v Euclid Village.

25.—Clevelandka federacija S. N. P. J., ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

26.—Društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

26.—Slovenska Ženska Zveza št. 32 priredi igro "Pri kapečici" v šolskih prostorih sv. Kristine, Euclid, O.

26.—Slovenska Ženska Zveza št. 32 priredi igro "Pri kapečici" v šolskih prostorih sv. Kristine, Euclid, O.

NOVEMBER

26.—Podružnica št. 10 Slovenske Ženske Zveze priredi zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Hrvatski Gospodinjski Klub priredi igro in ples v Grdinovi dvorani.

31.—Društvo Lunder-Adamič, maškeradni ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

DECEMBER

1.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ priredi banket ob priliki 20-letnice društvenega obstanka v S. N. Doma.

2.—Društvo Triglav, predstava v avditoriju S. N. Doma.

2.—Ženski odsek Euclid Rifle and Hunting Club priredi banket v Slov. Domu na Holmes Ave.

8.—Društvo Carniola Tent št. 1288 TM, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

9.—Društvo sv. Katarine št. 29 ZSZ priredi ples v Knausovi dvorani.

9.—Društvo Blaue Donau, koncert v avditoriju in po koncertu ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

9.—Društvo Zavedni Sosedje št. 158 SNPJ, ples v Slov. Dr. Domu, Euclid, O.

15.—Playfellows' Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

15.—Slovenska Ženska Zveza št. 25, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

15.—Društvo Vipavski Raj št. 312 SNPJ priredi zabavni večer v Slov. Domu na Holmes Ave.

16.—Proslava dvajsetletnice društva Slovenec, št. 1 S. D. Z., v obeh dvoranah S. N. Doma na St. Clair Ave.

20.—Društvo št. 14 S. Z. Z. priredi ples v Slov. Dr. Domu, Euclid, O.

22.—Cleveland Broadcasters No. 42 ZSZ, maškeradni ples v Grdinovi dvorani.

22.—Shaker Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

22.—Društvo Jutranja Zvezda št. 137 JSKJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

22.—Ženski odsek Slovenskega Doma na Holmes Ave. priredi zabavni večer.

23.—Društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

26.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.

26.—Društvo Slovenski Dom št. 6 SDZ, ples v Slov. Dr. Domu, Euclid, O.

26.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, ples v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

27.—Pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.

29.—Društvo France Prešeren št. 17 SDZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

30.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, predstava (show) v avditoriju S. N. Doma.

DECEMBER

6.—Društvo Progressives priredi veselico v prostorih Slov. Dr. Doma v Euclid Village.

6.—Društvo Vodnikov Vecen št. 147 SNPJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

7.—Slovenska Narodna Čitalnica, koncert v avditoriju in po koncertu ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

13.—Društvo Pioneers št. 663 HBZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

14.—Fara sv. Kristine priredi zabavni večer v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd., Euclid, O.

14.—Skupna društva S. S. P. Z., velika društvena prireditev v obeh dvoranah S. N. Doma.

Soteščan:

GROB LJUBEZNI

Povest iz vaškega življenja.

"Težko bo molčati. Človek rad kaj zine—eno stvar in drugo . . ."

"Lahko jo posvarite, ne smete razgrajati, kot vam je navada. Premagujte se—zaradi mene in sosedov."

Komaj je hujšča odnesel pete, že se je Tavželj znosil nad sinom in nad hčerjo, da je odmevalo po vasi. Sosedje so že vedeli, zakaj rogovili ter so se dogovorili, da bodo pomagali Minku, ako ji bo pretila nevernost. Doslej se niso vmesavali v domače razmere, zdaj pa so primorani nastopiti. Dekle se jim je smililo, pa tudi Albina so spoštovali.

Mladu nevesto je trl grozen strah pred očetom. Sama se ni upala domov, spremil jo je najblizji sosed, ki je bil tačas občinski svetovalec. Pred njim je imel Tavželj toliko ugleda, da se ni upal znotisiti se nad njo. Spremljevalec se je pomudil toliko časa, da se je nevesta preobleka in odšla na delo.

Starec je premisljal, kako bi mogel hčer najbolj kaznovati. Zadrževala ga je Jernejeva preved, nekaj pa je moral vseeno ukreniti. Preziral jo bo, še to poskusil. "Odslej nisi več moja hči," je poreče.

Minka je molčala in jokala. Ves dan je bila na polju, delo jo je še najbolj tolazilo. Jesti in spati ni mogla, dasi je bila lačna in utrujena. Bolj kot robate psovke jo je bolelo očetovo preziranje: "Pojdi, kamor hočeš, več te ne priznam za svojega otroka."

Minka je molčala in jokala. Ves dan je bila na polju, delo jo je še najbolj tolazilo. Jesti in spati ni mogla, dasi je bila lačna in utrujena. Bolj kot robate psovke jo je bolelo očetovo preziranje: "Pojdi, kamor hočeš, več te ne priznam za svojega otroka."

Trdosrčnik ji je prepovedal tudi vsako delo. "Zate ni pri moji hiši več nobenega opravila," je iztrgal iz rok košarne, ko je hotela iti na polje. "Brinjarca se ne bo sprehašala po mojih njivah in oskrnala zemljišča."

Kadar je hotela prinesti vode, ji ni pustil vzeti škafa, skrilj je srp, motiko in drugo orodje. Ni ji preostalo drugo, kakor sestti vi senco, pa še tegi ni smela na domačem vrtu.

Mihel in Ančka sta jo sčutno tolazila. "Potripi, Minka, saj bo kmalu drugače. Pri Brinjarju boš imela mir, tam si boš oddahnila. Blagor ti, ker pojdeš od hiše. Midva bova moralpa ostati . . ."

Oče pa jo je pregnjal pov sod, kjer se je pokazala. "Saj je vseeno, ali delaš ali ne," je omalovaževal njen delo. "Od mene ne boš dobila počenega gospa. Za Brinjarjevo gospo ni več prostora na naši hiši."

"Oh, vsaj v miru me pustite," je vzdihnila, kadar se ni mogla več premagovati.

Tudi brat in sestra sta se

19.—Društvo Presv. Imena priredi prvi zabavni večer v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd., Euclid, O.

21.—Društvo Orel, v avditoriju in spodnji dvorani S. N. Doma.

24.—Slovenska Mladinska Šola S. N. Doma, božična prireditev v avditoriju S. N. Doma.

25.—Društvo Kristusa Kralja, predstava v avditoriju S. N. Doma.

27.—Shaker Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

27.—Društvo Ilirska Vila št. 173 KSKJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

28.—Društvo Abraševič, predstava v avditoriju S. N. Doma.

31.—Veselica v Slov. Dr. Domu v Euclid Village, katero priredi vodstvo Društvenega

pridružila njeni prošnji. Zahvalila sta mu je glasno ustralo, bal se je, da ga bo izdal.

Tedaj se mu je zablislino pred očmi, v glavi mu je zahečalo. "Ubijalec!" je krikil ter se zgrudil na zemljo.

Iza grma je planil možak ter se plašno ozrl na svojo žrtev. Kol, ki ga je držal v roki, je vrgel na pot, na kar je izginil med gostim drevjem.

Albin se ni več oglasil. Samo noge in roke so se mu še slabotno gibale, polagoma pa so obstale—mladenič je izdihnil. Nad njim se je utrnila zvezda kot dogorela mrtvaška sveča.

Tisto noč je ležala Minka ob odprttem oknu. Kakor v polsnu je začula, kako je nekdo obupno zaklical. Brž je zbudila brata, ki je spal zraven na hlevu ter ga prosila, naj vstane in gre pogledat.

HENRIK SIEKIEWICZ

POTOPpolješine prevel
DR. RUDOLF MOLE

Zares ob stenah strelji niso marsikateri Butrim, "to je blaznogli škodovati niti iz oken želenčev. On je pripravljen na strehu. In vendar je bil položaj oblegalcev težaven. O naskoku na okna jim ni bilo mogoče niti misliti, ker tam bi jih pozdravil ogenj naravnost v obraz; gospod Volodijovski jim je torej vele razbiti vrata.

Toda tudi to ni bilo lahko, zakaj vrata so bila zbita iz mogočnih hrastovih desak in gosto obita z velikaškimi žebelji, na katerih so se krhale sekire, ne da bi mogli doseči les. Najmočnejši možje so se od časa do časa z ramami upirali v vrata, a zaman. Vrata so imela zadaj želesne šine, razen tega so bila od znotraj podprtta z drogi. Butrim pa so vseeno razbijali z vso besnostjo. Kuhinjska vrata in vrata, voda iz shrambe, so napadali Domaševiči in Goščeviči.

Po eni uri brezuspešnega truda so se ljudje menjali pri sekirah. Nekatere deske so odpadle, a namesto njih so se pokazale cevi mušket. Dva Butrima sta se zavrnili s prestreljenimi prsimi. Ostalih pa to ni nič motilo, temveč so razbijali še besnejše.

Na povelje gospoda Volodijovskega so zamašili odprtne s cunjam. Vtem pa so se s ceste zaslišali novi kriki; Stakjani so prišli bratom na pomoč, a za njimi oboroženi možje iz Vodot.

Prihod te nove pomoči je očvidno prestrašil obležence, zakaj takoj je začel vpititi za vratni neki glas:

"Stoj tam! Ne razbijaj! Poslušaj! ... Stoj za sto hudičev! ... Razgovorimo se!"

Volodijovski je vele prenehati in je vprašal:

"Kdo govori?"

"Oršanski praporčak Kmitic!" je grmeli odgovor. "In s kom govori?"

"Polkovnik Mihail Jurij Volodijovski."

"Klanjam se!" se je odzval glas za durmi.

"Ni časa za pozdravljanja ... Kaj hočeš?"

"Večjo pravico imam jaz vprašati: kaj hočeš ti, gospod? Ne poznaš ne ti mene, ne jaz tebe ... čemu me napadaš?"

"Izdajica!" je zakričal gospod Mihail. "Z menoj so Lavdanci, ki so se vrnili z vojne in imajo sedaj s teboj obračun za pobovo in za nedolžno prelito kri in za to gospodčino, katero si sedaj odpeljal! Ali veš, kaj je raptus puerae? Dati moraš glavo!"

Nastal je hip molčanja.

"Ne imenoval bi me drugič izdajalca," je reklo vnovič Kmitic, "če ne bi bilo teh vrat katera naju dele."

"Torej odpri ... Tega ti ne branim!"

"Prej se bo še marsikateri lavdanski pes iztegnil. Živega me ne dobite!"

"Torej te potegnemo ven mrtvega za glavo. Nam je vseeno!"

"Poslušaj me dobro, gospod, in zapiši si, kaj ti povem. Če nas ne pustite v miru, imam tu sod smodnika in že podžgan lonček; razstrelim dom in vse, ki so tu, in sebe ... Tako naj mi Bog pomaga! Torej pridi te in zgrabi me!"

Zdaj je nastal še daljši molk. Gospod Volodijovski je zmaniskal odgovora. Šlahta se je prestrašena začela spogledovati. V besedah gospoda Kmitice je bilo toliko divje odločnosti, da so vsi verjeli tej grožnji.

Vsa zmaga bi bila uničena z eno samo iskro v smodnik in Bilevčevna izgubljena na veke. "Za Boga!" je zamrmljal

znatnejšo postavo, dasi ti moram priznati, da si videti izkušen vojak."

"Tega pa jaz tebi, gospod, ne morem priznati, ker si zanemaril stražo. Če nisi boljši borlec nego poveljnik, ne bom imel težkega posla."

"Kje se postavila?" je vprašal živo Kmitic.

"Tu! ... Dvorišče je ravno takor miza."

"Dobro! Pripravi se na smrt!"

"Ali si tako gotov?"

"Vidi se, da nisi bil še na Oršanskem, da dvomši o tem ... Ne samo gotov, temveč žal mi te je, ker sem slišal toliko slavnega o tebi. Rali tega ti zadnjkrat pravim: pusti me v miru! Ne poznavate se ... čemu si drug drugemu delava napotje? Čemu me napadaš? ... Dekle mi gre po oporoki, kakor tudi imete in Bog ve, da prihajam samo po svoje ... Res je, da sem posekal šlahto v Volmontovičih, toda Bog naj razsodi, kdo je to kri zkrivil. Če so bili moji oficirji razuzdanci ali ne, to se ne vpraša, dovolj je, da niso nikomur nič zlega napravili, toda posekali so jih kakor stekle pse, ker so hoteli plesati z dekleti v krčmi. Naj bo kri! Potem so mi tudi vojake pomorili. Pri ranah božjih prisegam, da sem prišel v te kraje brez slabega namena, a kako so me tu sprejeli? ... Toda naj bo krivica za krivico. Še od svojega dodam, škodo poravnam ... po sosedsko. Rajši hočem tako, nego drugače."

"Naj prisežejo!" je zavpilo nekaj glasov med Butrimi.

"Tiho, gospoda, za sto hudičev!" je izbruhnil gospod Volodijovski, "če ne, pa nas, sebe in vas požene v zrak!"

Butrimi so obmolnili, čez hip pa reče eden izmed njih:

"Naj bo tako, kakor hoče vaše blagorodje ..."

"No, kako je?" je vprašal zbadljivo Kmitic. "Ali se zajčki strinjajo?"

"Castno besedo, da pojdem svobodno?"

"Ni mogoče!" je zavpilo nekaj glasov med Butrimi.

"Tiko, gospoda, za sto hudičev!" je izbruhnil gospod Volodijovski, "če ne, pa nas, sebe in vas požene v zrak!"

Butrimi so obmolnili, čez hip pa reče eden izmed njih:

"Naj bo tako, kakor hoče vaše blagorodje ..."

"No, kako je?" je vprašal zbadljivo Kmitic. "Ali se zajčki strinjajo?"

"Itudi prisežejo na meče, če hoče, gospod."

"Naj prisežejo!"

"Skupaj, gospoda, skupaj!" je klical gospod Volodijovski na šlahto, ki je stala pri stenah in obkrožala ves dom.

Črez trenutek so se zbrali vsi pred glavnimi vratmi in vest, da se hoče Kmitic pognati v zrak, se je raznesla na vse strani.

Stali so torej kakor okameneli od groze. Tedaj pa je gospod Volodijovski dvignil glas in govoril sredi grobne tišine:

"Vsi te navzoče gospode kličem za priče, da sem pozval na dvobojo gospoda Kmitica, praporčaka oršanskega, in mu obljubil, da odide svobodno, če me premaga, in da mu nihče izmed vas ne bo delal ovir, kar mu morate priseti na meče, na Boga najvišjega in sveti križ ..."

"Počakajte še!" je zavpil gospod Kmitic, "lahko odidem v vsemi ljudi in vzamem gospodino s seboj."

"Hotel si!" je reklo Kmitic ter se postavil.

Toda gospod Volodijovski se ni žuril in še ni potegnil sablje, temveč se je oziral po nebu. Svetilo se je že. Na vzhodu se je razširil prvi zlati in višnjevi žarek v bleščajočem črtu, na dvorišču pa je bilo še precej temno, posebno pred hišo je še vladal popoln mrak.

Glasen šum je nastal med gledalci. Krog se je ožil čimdalje bolj, za njim je nastajal drugi, tretji. Kmitičevi Kozaki so vtičali glave med rame šlahte, kakor bi živel v vsem življenju v najlepši slogi z njo. Nehote se je izjavil temu ali onemu vzklik iz prsi; včasih se je zasljal izbruh nebrzdanega, nervoznega smerha; vsi so poznali mojstrana nad mojstri.

Ta pa se je igral okrutno, kakor mačka z mišjo — in mahal čimdalje brezskrbneje s sabljo.

Kmitic je stal bled, z blodečimi očmi, neodločno, ne manj osupel kakor lavdanska šlahta; malo polkovnik je skočil na stran, pokazal na tleh ležečo sabljo in ponovil drugič:

"Dvigni!"

Nekaj časa se je zdelo, da se vrže Kmitic nanj z golimi rokami ... že, že je bil pripravljen, že je gospod Volodijovski pritisnil ročaj na prsi in nastavil ostrino, toda gospod Kmitic se je vrgel na sabljo in planil na strašnega protivnika.

Glasen šum je nastal med gledalci. Krog se je ožil čimdalje bolj, za njim je nastajal drugi, tretji. Kmitičevi Kozaki so vtičali glave med rame šlahte, kakor bi živel v vsem življenju v najlepši slogi z njo. Nehote se je izjavil temu ali onemu vzklik iz prsi; včasih se je zasljal izbruh nebrzdanega, nervoznega smerha; vsi so poznali mojstrana nad mojstri.

Ta pa se je igral okrutno, kakor mačka z mišjo — in mahal čimdalje brezskrbneje s sabljo.

Dani se," je reklo gospod Volodijovski, "toda solnce še ne vzdide tako hitro. Morda želiš, gospod, da nama posvetijo?"

"Meni je vseeno."

"Gospodje!" je zavpil gospod Volodijovski, obrnivši se k šlahti, "skočite po smolnice in po lučivo, bo vsaj bolj svetlo pri tem oršanskem plesu."

Šlahta, kateri je ta šaljivi glas mladega polkovnika lival neverjeten up, se je koj razpršila v kuhihino. Nekateri so zaseželi zbirati za čas bitke potepitane baklje in čez nekaj časa je okoli petdeset rdečih plamenic zamigotalo — bledem jutranjem mraču. Gospod Volodijovski jih pokaže Kmiticu s sabljo.

"Živi," je reklo Volodijovski, "ni padel vznak!"

In prijemši rob Kmitičevega župana, je začel z njim brisati sabljo.

Šlahta je zavrešala enoglasno, a iz krikov se je slišalo čimdalje razločneje:

"Umoriti izdajico! ... Umoriti! ... Razsekati! ..."

"Dobro!" je reklo Volodijovski.

Zaslišal se je kratek švist, potem dušljiv krik ... obenem je Kmitic razprostril roke, sablja mu je padla na tla ... in telebil je z obrazom k polkovnikovim nogam ...

"Živi," je reklo Volodijovski.

"Ni padel vznak!"

In prijemši rob Kmitičevega župana, je začel z njim brisati sabljo.

Šlahta je zavrešala enoglasno, a iz krikov se je slišalo čimdalje razločneje:

"Umoriti izdajico! ... Umoriti! ... Razsekati! ..."

In nekaj volkansko izbruhnilo je priškočilo z golimi sabljami. Kar naenkrat se je zgodilo nekaj čudovitega; zdelo se je, da je mali gospod Volodijovski zrasel v očeh navzočih, sablja najblizičnejšega Butrima je zletela in rok, kakor prej Kmiticu, kakor bi jo vihar odnesel — gospod Volodijovski pa je zakričal z iskrečimi očmi:

"Proč! ... Proč! ... Sedaj je on moj, ne vaš! ... Proč! ..."

Vsi so obmolnili, boječ se jezega moja, on pa je reklo:

"Ni treba tu mesnice! ... Ker ste šlahta, morate poznati vite-

se mu ne hotelo, Kmitic je odobil in koj udaril, gospod Volodijovski je vnovič odobil. Suh žvenket je postal čimdalje hičrejši. Vsi so zadrževali sapo. Kmitic je napadal besno, gospod Volodijovski pa je dal levo roko na hrbet in stal mirno, činec brezskrbno zelo majhne, skoraj neznanje mahljaje; zdelo se je, kakor bi hotel sebe zasloniti, a obenem prizanesti protivniku, premaganemu v dvoboru.

"On je izdajec!" je zamršil neki Butrim. "Takega je treba pobiti."

"Če je izdajec, ga je treba oddati gospodu hetmanu, da dobobi kazen in bo za zgled drugim. Sicer pa, kakor sem vam dejal: on je sedaj moj, ne vaš. Če ostane živ, boste imeli priliko si pri sodišču poiskati zadoščanja za prizadete krivice in bolje bo za vas, če ostane živ, nego če je mrtev. Kdo izmed vas zna obvezati rane?"

"Krištof Domaševič. On že od nekdaj opravlja ta posel na Lav-

ševiča, je šlahta položila na vsozove, da bi jih po krščansko potopili, zpadli, a padli Kmitičeve vojake pa so večeli izkopati grobove za vrtom.

Gospod Volodijovski je iskanje gospodinje prebrskal vso hišo in jo našel šele v zakladnici, ki so vodile do nje majhne želene duri iz spalnice. To je bila majhna soba z ozkimi, močno zamreženimi okni, zidana v četverokot, iz takov močnih zidov, da je gospod Volodijovski takoj spoznal, da bi bila ta izba gotovost ostala cela, tudi če bi bil Kmi-

tic hišo pognal v zrak. Radi te-

ga je začel o Kmiticu bolje sotiti. Gospodinica je sedela na skrinji ne dačeč od vrat, s po-

vešeno glavo, z obrazom, skoraj popolnoma zakritim z lasmi; niti glave ni dvignila, ko je zasi-

šla vstopivšega viteza. Misliš je gotovo, da je sam Kmitic ali kdo izmed njegovih ljudi. Gospod Volodijovski je obstal pri vratih, sveličal, zakašljal enkrat, dykatr in se oglasil,

"Jasna gospodinica ... prosta si! ..."

"(Dalje prihodnjic.)

MOŠKA OBLEKA
vestno sčiščena in zlikana samo za **80c**

Ako prideš na vaš dom iskat in nazaj pripeljemo, pridrite še 20c

The Frank Mervar Co.
SLOVENSKA ČISTILNICA

5921 Bonna Ave. Tel. HEnderson 7123

Odprt do 8. ure zvečer

Zakaj si podaljšati boleznen?

\$10.00 X-žarki preiskava za \$1.00

Za kito in gotovo občajanih lečil in lečilnih bolnikov, ki je z uspešno zdravil tisoče ljudi